

Fenrik David Blid

24. september 1913–9. april 1940

Av Dag Mysen

75 år siden krigsutbruddet

David Blid var en av de første nordmenn som ble drept da krigen brøt ut om morgenen 9. april 1940. Han var fenrik og maskinist ombord på torpedojageren «Ægir» på Stavanger havn. Mannskapet tok straks opp kampen mot den overmektige tyske krigsflåten som invaderte havna, og maktet å senke et tysk skip før de måtte gi tapt for overmakten. David Blid og åtte andre av et mannskap på 78 omkom i sjøslaget.

David Blid vokste opp som en lysende ungdom i mellomkrigstidens Mysen. Han var en ungdom og en ung mann det var knyttet store forhåpninger til. Han gjorde et uutslettelig inntrykk på sine samtidige. Etter krigen reiste amatørerne hans i Mysen idrettsforening bautaen over David Blid, som nå står i parken foran Mysen kirke, i takknemlighet og i beundring for den han var og det han sto for. Bautaen ble avduket 17. mai 1948 av Thor A. Krosby og overrakt til Mysen kommune.

I forbindelse med idrettsforeningens 100-årsjubileum i 2003, holdt David Blids gode venn, Wilhelm Molberg

Kadett David Blid i uniform fra 1939.

Nilssen, denne talen for David på 17. mai, og la ned krans ved bauten. Wilhelm fylte 100 år 27. mars i år, og er oppegående og sprek. Jeg tegner et portrett annetsteds i Haakon av denne Mysengutten som har betydd så mye.

Talen som Wilhelm holdt, er et viktig tidsvitne om innstillingen disse guttene hadde til landet sitt og til friheten de satte så høyt. Hans fortelling er også et viktig vitne om hvordan det kunne være å vokse opp som ungdom og ung voksen i mellomkrigstidens Mysen.

Ved David Blids bauta 17. mai 2003

*Vi vil oss et land som er frelst og fritt
og ikke sin frihet må borge.
Vi vil oss et land som er mitt og ditt
og dette vårt land heter Norge!
Og har vi ikke det land endnu
så skal vi vinne det, jeg og du.*

I dette diktet av Per Sivle finner vi hele vårt nasjonale program. Det er den norske Marseillasisen i seks linjer. Diktet ble lest over størstedelen av Norge i okkupasjonstiden. Tyskerne anså Sivles diktning som så farlig for okkupasjonsmakten at det ble utstedt arrestordre på ham. Men da hadde Per Sivle vært død i 40 år.

Min gode barne- og ungdomsvenn David og jeg sto ved siden av hverandre og sang dette verset med åpne guttesinn i Trygve Bratlands barnekor her på Mysen i 20–30-årene. Lite ante vi at innholdet av nettopp dette diktet skulle få så stor betydning for oss begge.

For oss unge vernepliktige med befalsutdanning som deltok i kampene i 1940, ble 9. april en fornedrelsens, fortvilelsens og skammens dag. Nazi-Tysklands rå og brutale overfall på vårt fredelige land skapte lammelse og full forvirring. Men midt i lammelsen og forvirringen strømmet det om morgenen 9. april tusenvis av unge menn, ut fra byer og tettsteder, gårder og grender, langs veiene, over jordene, gjennom

skogene og over fjellene for å melde seg ved sine mobiliseringssteder og ta del i forsvaret av sitt land. De visste de var dårlig rustet. De visste de var dårlig øvet, de visste at fienden hadde tatt våre største byer langs kysten. Like fullt dro de seg frem, til fots, på sykkel og på ski for å nå sine avdelinger og gi alt for sitt land. Lenge varte forvirringen, og mange var de feil som ble begått. Men skisporene etter denne ungdommen viste veien, og ved våre gode allierte venners hjelp fikk vi friheten tilbake.

David Blid fikk ikke oppleve denne store vårløsningen og det under det var å få friheten tilbake i maidagene 1945. Men han har større andel i friheten enn noen levende.

Under krigsoperasjonene på Stavanger havn 9. april sto han på sin post og kjempet til det siste om bord i torpedojageren Ægir, mot en overmektig fiende. Ægir forsvarte seg tappert, senket et tysk skip, men måtte til slutt gi tapt for overmakten. David, sammen med åtte andre av et mannskap på 78, ble drept.

Vi var en stor og forventningsfull ungdomsflokk som vokste opp her på Mysen i mellomkrigstiden. Mysen Turn- og Idrettsforening, som foreningen het den gang, favnet oss alle til turning og friidrett, skøyter og svømming, og ikke å forglemme til godt kameratskap og fint sosialt samvær.

David og jeg ble kjent med hverandre da vi begynte på gutteturn samtidig i Håkonshallen på Høytorpjordet. Vi ble gode venner og holdt sammen alle årene han levde. Våre veier skiltes da han begynte som kadett ved Sjøkrigsskolen i Horten, mens jeg valgte befalsskole i Halden.

På Turner'n var han en spenstig, kraftig, slank og smidig gymnast. Han hadde fin rytme og han var dristig.

år vi hoppa på ski i Vestengbakken, husker jeg at han var den første som lanserte stilen med å ligge langflat med kroppen fremover og brystkassa nesten ned på skia, armene bakover, kroppen rolig, omtrent som stilen er i dag. Med den spensten David hadde, hoppa han ofte lengre enn oss andre, ja helt ned i dumpa og overgangen hvor han ikke hadde kjangs til å stå. Han gikk over ende og tumla seg opp igjen til ny dyst.

David viste tidlig maritime interesser. Han var glad i alt som hadde med vann å gjøre. Fra foreldrenes leilighet i 2. etasje i garveriet til garver Blid ved Hamilsaga, var det bare noen skritt ned til Mysenelva. Her rodde vi, padla, lagde flåte, fiska, krepse og bada mye.

ysenelva var ganske ren den gangen, og David var en racer til å svømme. Han var den første som lærte seg den vanskelige svømmestilen å crawlle, og han crawlte fort, svømte langt under vannet, stupte godt og var en sikker livredder. Idrettsforeningen arrangerte svømme- og livredningskurs for over 50 ungdommer i Birkelunden en sommer, og David var blant de aller beste.

Vi opplevde et fint og rikt friluftsliv i speider'n. Vi var begge i Falkepatruljen, der han var en idérik nestfører, full av initiativ. Det ble teltturer og hytteturer langt inn i det naturskjønne Trømborgfjella, i veksling med sykkelturet til Grefsliesjøen, Lundebyvannet og Rødenessjøen helt til Kroksund. Her ferget vi over og tok oss inn til Langevannet på svarteste Rømskauen, og hadde uforglemmelige leirbålkvelder like ved svenskegrensa.

Det var en selvfølge at David skulle til sjøs. Etter middelskoleeksamen dro han ut, samlet seg fartstid og kom inn som kadett ved Sjøkrigsskolen i Horten. Som den teknisk interesserte ungdommen han var, valgte han maskinistlinjen og sto som fenrik og 3. maskinist ombord på Ægir 9. april 1940.

Under sin skolegang var han utsatt for et stygt uhell, i det han brakk begge bena under en skitur. Dette forsinket ham et helt år under skolegangen, men med sin jernvilje tok han det igjen og gikk ut som bestemann på sitt kull.

Av legning var David en vennlig, åpen, utadvent og humorfylt ungdom. Han hadde lett for å snakke for seg, tok gjerne en diskusjon og var en allsidig orientert gutt. Han leste mange bøker, ikke bare den vanlige ungdomslitteraturen som vi alle slukte, men han kunne sine klassikere også. Han hadde god sangstemme og kunne et utall av viser, og han hadde en pikant skarring etter sin mors sørlandsdialekt. Han hadde evnen til å se det store i det små, kunne navnet på nesten alle naturens planter. Ved leirbålskveldene, når han fikk ånden over seg, leste han et vers, tok ei vise, holdt fine små appeller. Det kunne være enkle ting som det å være sannndru, hjelpsom, vennlig, snill mot mennesker og dyr, ting fra Speiderloven.

Han hadde sterkt fedrelandssinn, og etter å ha sett det norske flagget vaie på de fleste verdenshav, holdt han det høyt i ære. Hvis vi kunne tenke oss at David skulle holde en appell til dere unge her på Mysen denne fine 17. maidagen, tror jeg han kunne formulert seg med et slikt innhold: (diktet har Wilhelm formulert selv)

*Et Norge fritt du fikk i arv
du ungdom av i dag,
fra dem som kjempet for dets tarv
med håpets sinnelag.*

*Det kostet dyrt å holde stand
mot svik og barbari,
mot overmakt og nidingsmann
i kamp for å bli fri.*

*Still opp for Norges flagg og folk
så langt som landet når!
Bli ungdomshærens sterke tolk
for fred og trygge kår.*

Idrettsvennene på Mysen reiste David denne minnesteinen. Ved idrettsforeningens 100-årsjubileum har jeg fått æren av å legge blomster ved bautaen. Det gjør jeg i dyp ærbødighet og takknemlighet. Måtte hans minne alltid bli levende blant oss!

Wilhelm Molberg